

بخش
کنار تخته
نفر ۴۰

بخش
جره و بالاده
نفر ۹۰

بخش
کوهمره
نفر ۷۰

بخش
خشت
نفر ۱۲۰

بخش
مرکزی
نفر ۱۶۰

بخش
چنار شاهجان
نفر ۸۰

آمار ایثارگران شهرستان کازرون

جانبا ۲۳۰۰ نفر

شهید ۱۱۰۰ نفر

مفقود ۷۰ نفر

جنگ تحمیلی چگونه آغاز شد

در روز ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ با هجوم ارتش عراق به مرزهای غرب و جنوب و حمله هوایی به چند فرودگاه ایران جنگ تحمیلی ۸ ساله دولت عراق به رهبری صدام حسین علیه آغاز شد. این واقعه در حالی اتفاق افتاد که تنها ۱۹ ماه از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذشت. صدام حسین رئیس‌جمهوری وقت عراق چند روز پیش از این اقدام، پیمان ۱۹۷۵ الجزایر را در برابر دوربین‌های تلویزیون بغداد پاره کرد و در نطقی با تأکید بر مالکیت مطلق کشورش بر اروندرود که آن را شط العرب می‌نامید و طرح این ادعا که جزایر سه‌گانه ایران به اعراب تعلق دارد، هم‌زمان جنگ زمینی، هوایی و دریایی علیه ایران را آغاز کرد.

برای اولین بار اخبار ساعت ۲ بعدازظهر روز ۳۱ شهریور، خبر بمباران فرودگاه مهرآباد را مخابره کرد. روزنامه کیهان درباره فضای فرودگاه و آنچه طی این حمله بر مردم حاضر در آنجا گذشت، نوشت: «یکی از کارمندان هواپیمایی گفت که به هنگام مراجعت از فرودگاه به خانه متوجه شدم ۳ فروند هواپیمای با فاصله نسبتاً کمی بر فراز فرودگاه در حال پرواز هستند. از آنجایی که حصد می‌زدم هواپیمای خودی باشند چندان توجهی نکردم، تا اینکه صدای انفجار برخاست و آنگاه متوجه شدم که بمب انداخته‌اند. یک شاهد دیگر درباره نوع هواپیمای بمباران شده در این حمله گفت که دو هواپیمای در این حمله دچار آسیب شده‌اند که یکی از آنها هواپیمای ۷۰۷ و متعلق به شرکت هواپیمایی بود و دیگری یک فروند هواپیمای سی ۱۳۰ بود. او همچنین گفت که هواپیمای دشمن ۳ فروند و از نوع میگ بوده است.»

با شنیده شدن صدای انفجار مهرآباد در غرب تهران، مردم این منطقه برای اطلاع از چگونگی واقعه به خیابان‌ها ریختند و با مشاهده بمباران قسمتی از فرودگاه به منظور کمک به سمت آن هجوم آوردند که

مأمورین انتظامی در حوالی فرودگاه ضمن جلوگیری از حرکت آن‌ها از مردم خواستند که حوالی فرودگاه را ترک کنند و در صورت نیاز به کمک مردم، مقامات مربوطه اطلاعیه صادر خواهند کرد.

روزنامه کیهان فردای آن روز درباره تعداد مجروحین و مصدومین حمله عراق به تهران نوشت: «تا ساعت یک بامداد امروز تعداد مجروحین حادثه فرودگاه ۳۸ نفر اعلام شد که ۱۵ نفر به بیمارستان امام خمینی، ۸ نفر به بیمارستان شریعی، ۳ نفر به بیمارستان صنایع هواپیمایی، ۸ نفر به بیمارستان میمنت و سه نفر به

درمانگاه بیمه‌های اجتماعی منتقل شده‌اند. از این تعداد گروهی که جراحاتشان سطحی بود مداوا و از بیمارستان مرخص و برخی دیگر بستری شده‌اند.»

این تنها فرودگاه مهرآباد تهران نبود که از سوی جنگنده‌های عراقی مورد حمله قرار گرفت. در ساعت ۱:۴۵ دقیقه روز ۳۱ شهریور ۶ هواپیمای میگ عراقی باند فرودگاه اهواز را بمباران کردند. خبرنگار کیهان از اهواز گزارش داد که «این واقعه در حالی اتفاق افتاد که حدود ۶۰۰ نفر در فرودگاه حضور داشتند. بر اثر این حمله قسمتی از باند فرودگاه اهواز ویران شد و چند تن نیز زخمی شدند.»

آنچنان که بعدها گفته شد این حمله زمانی اتفاق افتاد که مسافران پرواز ۲۲۸ از اهواز عازم خارک، بوشهر و شیراز بودند. در این هنگام بود که در بخشی از فرودگاه صدای مهیبی برخاست و در پی آن دو راکت توسط میگ عراقی به قسمت جلویی سالن مسافران پرتاب شد و کلیه شیشه‌های سالن فرودگاه فرو ریخت. هواپیمای عراقی بعد از حمله و یکبار دور زدن بر فراز فرودگاه از محل دور شدند. در پی این حمله نیروهای نظامی در نقاط مختلف خوزستان به حالت آماده‌باش درآمدند.

حدود ساعت یک و ۵۰ دقیقه ۳۱ شهریور، ۸ میگ عراقی، فرودگاه و چند نقطه حساس دیگر شهر تبریز هم با ۱۱ راکت مورد حمله قرار گرفت. در پی این حمله یک فروند هواپیمای مسافربری تهران-تبریز که قرار بود ساعت ۲ بعدازظهر در فرودگاه تبریز به زمین بنشیند تغییر مسیر داده و در اصفهان به زمین نشست. هم‌زمان با این واقعه فرودگاه همدان و پایگاه هوایی نوزه این شهر نیز مورد حمله جنگنده‌های عراقی قرار گرفت و خسارتی به آن وارد شد. در همین حال خبرگزاری پارس اعلام کرد که مسئولان فرودگاه شیراز

به دلایل امنیتی پروازهای عادی شرکت هواپیمایی ایران (هما) از فرودگاه شیراز را نیز تا اطلاع ثانوی لغو کرده‌اند. فرودگاه‌های بوشهر، آبادان، کرمانشاه و جزیره مینو از دیگر نقاطی بودند که مورد حمله جنگنده‌های عراقی قرار گرفتند.

در پی شدت یافتن جنگ بین ایران و عراق در مرزهای غربی و جنوبی کشور، اقشار و گروه‌های مختلف مردم برای اعزام به جبهه جنگ اعلام آمادگی کردند. از سوی دیگر ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ساعتی پس از آغاز حملات عراق انتشار اطلاعیه‌های خود را آغاز کرد. در این اطلاعیه‌ها موارد مورد تأیید درباره حملات عراق و پاسخ‌های ایران به اطلاع مردم می‌رسید. روز اول مهر ستاد مشترک ارتش اعلام کرد که در حملات متقابل ایران به مواضع دشمن، ۱۱ فروند هواپیمای میگ عراقی سرنگون شده و ۴ فروند ناوچه موشک‌انداز نیز غرق شده است.

پیام امام در پی حمله جنگنده‌های عراقی

در پی حمله گسترده عراق از سه جبهه زمین، هوا و دریا به ایران، امام خمینی بنیان‌گذار جمهوری اسلامی در پیامی ضمن محکوم کردن این حمله نسبت به ادامه تجاوزات رژیم صدام به ایران هشدار داد. (صحیفه امام، ج ۱۳، ص: ۲۲۱-۲۲۶) در این پیام آمده بود: «گمان نکنم ملت ما که دولت ایران و ارتش ایران عاجز از این است که جواب به این‌ها بدهد. هر وقتی که مقتضی بشود من پیامی به ملت خواهم داد و به صدام حسین و امثال او خواهم ثابت کرد که این‌ها، این اذنان امریکا قابل ذکر نیستند و ما همیشه بنا داریم که در این برخوردها، طوری برخورد بشود که جواب برخورد آن‌ها داده بشود که به ملت عراق - خدای نخواست - صدمه‌ای وارد نشود. لکن ما عازم بر این هستیم، مصمم بر این هستیم که اگر عراق حدّ خودش را نداند و تجاوز را تکرار بکند، ما دستور بدهیم و ملت ما بسیج بشوند و آن وقت برای ملت عراق معلوم باشد که ما با آن‌ها هیچ کار نداریم، بلکه این صدام حسین است که به واسطه تحریک آمریکا به ما تجاوز کرده است و ما اگر جوابی به او بدهیم، هرگز به ملت عراق، که برادر ما هستند، مربوط نیست.»

امام همچنین در این پیام مردم عراق را مورد خطاب قرار داده و نوشت: «ملت عراق هرگز با صدام حسین موافق نیست. یک روز هم موافقت ندارد. ملت عراق با اسلام موافق است، کسی که با اسلام موافق است، کسی که کتاب او قرآن است، کسی که کعبه قبله اوست، نمی‌شود با یک آدم کافری که در پناه کفار دارد زندگی می‌کند و در پناه کارت و امثال کارت‌تر دارد به حیات خودش ادامه می‌دهد، نمی‌شود با این همراهی بکنید. من به آن‌ها سفارش می‌کنم - به ارتش عراق - که اگر می‌توانند قیام کنند بر ضد این آدم و این آدم را از بین ببرند و خودشان جانشین او بشوند و ما هم تأییدتان می‌کنیم و اگر این برایشان میسر نیست، فرار کنند و جنگ با اسلام نکنند. با ملت عراق

هم عرض می‌کنم که با همه قوا، قیام کنید بر ضد این آدمی که الان قیام بر ضد اسلام کرده است. قیام این نسبت به ایران، قیام کافر بر مسلم است و قیام لشکر کفر بر لشکر اسلام است. باید با همه قوا با این شخص مقابله کنید و مقاتله کنید. من چنانچه - خدای نخواست - دامنه پیدا کرد این کارهای صدام حسین و ارباب‌های صدام حسین، تکلیف ملت ایران را تعیین خواهم کرد و امیدوارم به آنجا نرسد و اگر برسد، دیگر بغدادی باقی نخواهد ماند.»

واکنش ریسان دولت و مجلس

جنگ تحمیلی در حالی شروع شد که نیروهای مسلح انتظار جنگ را نداشتند و از آمادگی چندانی برای رویارویی در یک نبرد بزرگ برخوردار نبودند. با این حال واکنش مسئولان کشور به حمله عراق، نشانی از ضعف نداشت و این مردم را به دفاع از کشور تشویق می‌کرد. در پی آغاز حمله ابوالحسن، بنی‌صدر رئیس‌جمهوری وقت طی پیامی که شامگاه ۳۱ شهریور از رادیو تلویزیون پخش شد تأکید کرد که عراق به جای جنگ با رژیم اشغال‌گر قدس به جنگ با ایران اقدام کرده است و کوشش ما برای اجتناب از این جنگ به جایی نرسیده و اکنون ناچاریم درسی را که صدام قصد داشت به ایران بدهد به خود وی بدهیم. وی که با لحنی محکم و مطمئن صحبت می‌کرد اظهار داشت که کار عراق جزئی از یک توطئه گسترده بر ضد جمهوری اسلامی ایران است. فرمانده کل قوا تأکید کرد که حمله عراق به هیچ کدام از پایگاه‌های کمترین نتوانست وارد کند. بنی‌صدر گفت که ما ملتی هستیم که زندگی را در میدان نبرد به دست آورده‌ایم و شایستگی زنده ماندن را در نبردها نشان داده‌ایم. بنی‌صدر سپس مردم را به آرامش فراخواند و از آن‌ها خواست هیچ هراسی نداشته باشند و هیچ احساس نگرانی نکنند. او تأکید کرد که در صورت لزوم امام فرمان بسیج عمومی صادر خواهند کرد، اما تا آن زمان هیچ کس اقدامی نکرده و تنها خونسردی خود را حفظ کند.

هاشمی رفسنجانی نیز فردای آن روز در گفت‌وگو با خبرگزاری پارس اعلام کرد که ریاست جمهوری و فرمانده کل قوا، مسئولان ارتش، اعضای شورای عالی دفاع، نخست‌وزیر، ریاست مجلس، رئیس سپاه پاسداران و وزیر دفاع، حوادث و درگیری‌های دیروز و حمله عراق به ایران را از آغاز زیر نظر گرفتند. وی افزود: ارتش در پس این حمله به حال آماده‌باش درآمده و در پاره‌ای از نقاط به پاسخگویی به حملات دشمن پرداخته است.

گزارش‌ها حاکی‌ست که ضربان سنگینی از سوی نیروهای انقلاب به دشمن وارد شده است و نتیجه این ضربات متعاقباً در اختیار مردم قرار خواهد گرفت. رفسنجانی افزود: مردم باید صبر خود را حفظ کنند و به پادگان‌ها نزدیک نشوند و به اخبار به جز آنچه از طرف مقامات مسئول اعلام می‌شود توجه نکنند که خبرپراکنی علیه مسئولان می‌تواند جزئی از توطئه باشد.